

Sörmans
STUREPLAN - STOCKHOLM

för bättre
**DAM- & HERR-
EKIPERING**

Vad har hänt?

SEDAN SISTA NUMRET AV TIDEVARVET utkom här en lugn och solig påskhelg gått till ända — dock inte utan allvarliga bilolyckor.

De politiska påskdagen ha som vanligt gått ut stapeln. Jordbruksministern talade i Malmö om det oundvikliga prisetallet på spannmål. Hr Anderson i Rusjön svarade i Motala Folkpartiets mellanställning mellan Höger och Vänster, som talaren fann vara en oönskelig uppdelning.

DEN MYCKET OMSKRIVNA TREMAKTSKONFERENSEN I STRESA, som med ytterst små förhoppningar sammanträdde den 11 april slutade mera förhoppningsfullt. Först öppnades samförstånd mellan England, Italien och Frankrike med andning av Frankrikes hävande till N. F. angående Tysklands s. k. traktatbrott, vilket i lämpligen skarpa ordalag förklarades.

En senare konferens, den 12 i ordningen sedan Versaillesfreden, skulle behandla frågan om garantierna för Österrikes oavhängighet, samt de övriga avrustade staternas nu framkomna krav på upprustning.

Underrättelse inlöpte under konferensens gång att Tyskland möjligen vore villigt att vara med en modifierad östpolitik, vilket meddelande gjorde diplomaterna mera förhoppningsfulla, innan de efter rikhaltig filmning, intervjuer m. m. diskulderade den 15 april för att nästa dag åter träffas i Genève.

N. F:s RAD SAMMANTRADDE DEN 16 APRIL. I en melankolisk ordnades den abessinska frågan. Abessiniens hävande till N. F. avslogs, då Italien gått med på att först begagna sig av skiljedomsförfarande för gränstvistsens reglerande.

Den franska noten och tremaktskonferensens förslag till N. F:s uttalande antogs sedan vid sammanträdet den 18 de. Enhälligt — ty Polens utrikesminister, som första dagen varit fremsam, ansåg sig reservationslös, och Danmarks utrikesminister nedlade sin röst, sedan han först motiverat att han icke kunde gå med på den delen av resolutionen, som direkt vände sig mot det tyska förklaringsåttet.

I vilken mån representerar dr Munich de övriga skandinaviska länderna? Därom ha högst olika meningar framkommit. Tyskland protesterar nu i sin tur mot domen och anser att Folkförbundsstat röver upp byråerna till Tyskland. Särskilt skarp var protesten mot Sovjet. Men strax föru hade Tyskland genom ett bankkonsortium beviljat Sovjet tvåhundra miljoner kredit och enligt det nyligen avslutade tysk-ryska handelsavtalet skall Sovjet placera beställningar i Tyskland för hela summan.

Sid. 2:

"Aktivering av kvinnorna".

Elin Wägner:

Fred och frihet. Tredje mans rätt.

För 20 år sen, då det andra krigsåret började värnas, begav sig små grupper av kvinnor från många länder i väg till Holland för att i namn av alla kvinnor manifesteras mot kriget och begära fred. De möttes i Haag och formulerade där sina teser: en snar fred grundad, inte på militär seger utan på rättvisa, en ny värld på andra sidan kriget som gav frihet åt alla, även kvinnorna. Dessutom bildade de där kvinnornas internationella fredsförbund och valde sina emissarier att gå ut till regeringarna och undersöka de neutralas villighet att inträda som medlare och de krigförandes att acceptera medling. Det var ett desperat försök tvärs emot alla de starka krafterna som sluppit lösa och icke låto sig hejdas för än de av rasat sig trötta.

Efteråt förstår man att försöket var fört, emedan alla de krigförande hade hemliga krigsmål, vilka aldrig kunde öppnas för än de krossat motståndaren. Då sade man sig snarast att det berodde på att isoleringen mellan de krigförande var för stor och fredsviljan munkvald inom folken särskilt bland kvinnorna. Men även nu, då man kan bedöma bättre vad det var denna handfull kvinnor gav sig i kast med, säger man att det var rätt att försöka. Hade tvعان och försiktigheten fått råda i Haag som så ofta sedan, så hade man ju fått ångra det i tid och evighet.

Tack vare att det nya förbundet som

föddes under dundret av kanonerna på belgiska fronten försökt och gjort sitt bästa, även om det inte övat något inflytande på ödet gång, kunde det efter krigets slut samlas i Zürich för att konsolideras och få sitt slutgiltiga namn: *Fred och Frihet*. Den gången levde man under den befriande känslan att de höga hinder voro borta som krigsåren lagt i vägen för ett fredsarbete som kunde vinna de många och så bli en makt inom politiken. De som utgjorde kärnan i förbundet skulle organisera de andra kvinnorna mot kriget; mot reaktionerna, mot de samhälls-orättvisor som föra till krig, mot orättvisorna i fredsstaten; för uppslutning kring Folkförbundet, för vänskap mellan forna fiender. Detta syntes så mycket lättare som kvinnorna nu voro i färd med att få medborgerliga rättigheter i det ena landet efter det andra. Ordet Frihet i förbundets namn betyder rent historiskt sett från deras sida som satte dit det en uttanning mot det imperialistiska och kapitalistiska samhället som vilar på våld och vars rötter äro sammantvinnade med krigets. Men endast få av de kvinnor som samlades i förbundets nationella sektioner kände till eller kunde följa denna tankegång, deras fredsarbete var starkt färgat av de nationella förhållandena: »fred så långt vårt lands nationella intressen tillåta det», »fred för att inte det nuvarande samhällets grunder må vackla

(Forts. å sid. 4.)

När de första riksdagsmotionerna väcktes år 1929 om lagstiftning till skydd för tredje mans rätt till neutralitet i arbetskonflikter, var det tydligen knappast någon, som anade de vittgående följder som en utredning på detta område skulle få. Missbruket i de enskilda fallen föreföll påtagliga och icke alltför omöjliga att komma tillrätta med. Sedan frågan därefter passerat professor Bergendals utredning och preliminära förslag, Trettonmannakommisionens överarbetning med åtgärder av delvis utvidgad räckvidd, socialdepartementets överarbetning och Lagrådets granskning — jämte alla vederbörliga yttranden från myndigheter och organisationer — för att slutligen föreläggas som en starkt politiskt uppmärksam proposition till riksdagen — nr 31 — med förslag till lag om vissa ekonomiska stridsåtgärder, har den fått en betydligt större omfattning. Under försöket att avgränsa begreppen part, tredje man, neutralitet och legitima stridsåtgärder har spörsmålet växt ut från en fråga även om ekonomiska tvister på hyresmarknaden, mellan framställare av jordbrukskalvar och deras kunder samt mellan affärskonkurrenter på olika områden. Icke minst intressant är att se, hur lanthbrukarorganisationerna med det förändrade läget på jordbrukspolitikkens område framträtt som en viktig faktor i detta sammanhang.

De frågor som under diskussionens gång ha utkrystaliserats såsom de mest avgörande ha gällt behörigheten att vid-

taga stridsåtgärder, föreningsrätt och organisationstvång, samt strejkbrytarens ställning.

I den kommuniké, som strax före påsk utfärdades av andra lagutskottet angående dess ståndpunkt i saken, meddelas att reglerna om behörighet till vidtagna stridsåtgärder tillstyrks i stort sett så som de föreslagits av Trettonmannakommisionen. Detta innebär att det i regel endast är de vanliga kamporganisationerna, och av dessa i regel huvudorganisationen som har rätt till mass-stridsåtgärder och detta först sedan säkerhet för ev. skadestånd deponerats hos resp. länsstyrelse.

Stridsåtgärder i vederläggningssyfte mot någon som haft del i en avslutat tvist är icke vidtagas. Däremot avstyrker utskottet regeringens förslag om att osolidariska föreningsmedlemmar skall undantagas från skyddet. Frågan om strejkbyråernas undantagsställning har bordlagts. Stridsåtgärder för att förna enskilda att organisera sig (organisations-tvång) eller som vända sig mot förenings-rätten få däremot icke vidtagas.

Vissligen äro ännu vissa frågor i sammanhanget bordlagda. Men sedan professor Westman i sitt Linköpings-tal före påsk deklarerat sin och Bondförbundets nuvarande ställning på ett sätt som låter ana ganska stor överensstämmelse med regeringens, d. v. s. vänder sig mot alltför långtgående åtgärder, tycks den politiska spänningen omkring det långa omedbettrade förslaget ha mildrats.

Pier Gudro:

Italien och Jugoslavien.

Italiens efterkrigsförhållanden till Jugoslavien kunna hitintills delas i fyra skeden.

Det första sträcker sig från fredsslutet till den 27 januari 1924. Det är en period av stor oro. Italiens omhändertagande av Fiume, det ständiga käbblet med minoritetsskiktet, ömsesidig bitterhet, å ena sidan framkallad av att Dalmatien med mycket små territorier undantag förblev jugoslaviskt, å den andra orsakad av att det slaviska Istrien och andra närliggande, likaledes slaviska, områden inkorporerats med Italien — detta på den rad mindre stridsförläggade att samlevnaden mellan de båda grannarna var allt annat än god. Vilket dock, det bör icke förbises, icke hindrade att handelsutbytet fortsatte att vara livligt. Och att, ovan angivna datum, mellan Italien och Jugoslavien högtidligt ingicks en vänskapsakt.

Det andra skedet börjar alltså under namn påglar kalda goda auspicer. Men fördragets goda verkningar dröja befämligt att infinna sig. Det råder fortfarande mistroende, tidvis också hätskehet, ehuru god, liksom multrande på avstånd. Intill dess Italien hösten 1926 etablerar om icke formellt, så dock reellt protokotat över Albanien. Och som följd härav den jugoslaviske utrikesministern Nincic avgår med förklaringen, att hans vänskapspolitik med Italien misslyckats.

Då bryter på ömse sidor Adria övidret löst. Och då börjar alltså det tredje skedet: 1926—1933.

Därunder är fiendskapen, som redan antytts, öppen och för alla uppenbar. Presspolemikerna flamma med allt kortare mellanrum. Jugoslavien har mycket att förmåla om hur slaverna behandlas i Ita-

ytterligare skärpt kontroll samt Englands, Polens, Italiens och Japans om lindrigare. Frågan går nu på nytt till regeringarna.

TRETTION OCH EN HALV MILJON KRONOR till arbetslöshets bekämpande föresår socialministern, utöver de redan begärda 55 miljonerna till bostadsbygge, arbetarsmårak och statliga byggnader. Till reservberäknas 32 miljoner, till beredskapsarbeten 4,5, till kontantundstödet 2 och till A.K.O. organisation i miljon. Men några reservarbeten i vägstyrelsernas regi vill statsrådet icke ha längre. Antalet arbetslösa som bära hjälpan, beräknas trots det förbättrade läget uppgå till 75,000 i månaden för nästa budgetår.

OM TVENNE LASARETTSLAKARES OFORMLAG att på ett tillfredsställande sätt upprätthålla sina tjänster — på grund av en långt framskriden alkoholism — har meddelanden gått genom pressen, sedan sjukhusdirektionen ånliggen ingripit. Skulle icke läkarnas egna organisationer redan på ett tidigare stadium kunna ingripa? Borde det icke ingå i deras uppgift, icke endast att tillvarata sina medlemmars ekonomiska intressen utan även att se till att medlemmarna i allo motsvara sin förtroendepost i samhället.

DE PRIVATANSTÄLLDAS ARBETS-FORHÅLLANDEN skola tryggas genom laglig rätt till t. a. uppsägningstid, sjuklösa och semester förelå sakknungna under professor Fehrs ordförandeskap. Kommittémöjoriteten förordar uppdelning av arbetstagnarna med förmanerna graderade efter anställningens art, vilket föranlett en reservation från den socialdemokratiska ledamoten, red. Sigfrid Hansson.

Upplysningen

liens. Italiens tidningar svara med att publicera den anti-italienska propaganda som bekrivits av de nationalistiska organisationer som i Sydslavien växa som svampar efter regn. Desselmann på sin med övertygelse Jugosaviens snara sammanbrott, leve högt på statistiker som bevisa grannlandets brokighet såväl i fråga om religioner som raser och manifesteras utan hänsyn sin sympati för kroaternas separatiststrävanden. Dessa många och långa faktningar kulminera i det larm som uppstår sedan några exalterade studenter slagit sönder ett par venetianska lejon i den lilla damstugan staden Trogir och Mussolini som svar dundrat sitt hitintills kanske skarpaste tal i den italienska senaten.

Med år 1934 begynner tydlig avspänning, d. v. s. ännu ett nytt skede, det fjärde i ordningen.

Vissligen blossar fortfarande presspolemiken då och då upp på nytt. Sist-lidna september t. ex. fälldes det mycket hårda ord både i Vreme och i Giornale d'Italia. Men från och med årets ingång hade de lugna mellanperioderna blivit allt längre. Och den nyss antydda septemberbattalen begränsades till att omfatta endast två, låt vara representativa, tidningar, i stället för att tidigare valigen ett otal såväl små som stora blad räcktes med.

Kom så Mussolinis tal inför Milanos arbetare den 6 oktober, i vilket han förklarade sig beredd att än en gång räkna handen till Jugoslavien. Och få dygn därefter mordet i Marseille.

Det föreföll till en början som nu allt skulle brista. I Jugosaviens ropade man högt om Italiens skuld i Marseille. (Forts. å sid. 2.)

TIDEVARVET

Radikal politisk veckotidning. REDAKTOR: Carin Hermelin. ANSVARIG UTGIVARE: Ada Nilsson. Utkommer varje helgfri lördag. Trievaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå. Inneh: Eva Andén. Norrlandsgatan 18. Tel. 75 75, 76 76 STOCKHOLM. Specialitet: Familje- och arvsrätts, Bostredningar och testamenten, förvaltningsuppdrag. Även skriftliga förfrågningar.

Allm. Barnbördshusets poliklinik. Alla vardagar 11-12 för havandeskapet och dess sjukdomar och 14-14.30 för kvinnosjukdomar. För medelösa kostnadsfritt, för andra mot erläggande av 2 kronor.

Stockholms stads Poliklinik vid Kornhamnstorg 4. Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9-11.0 f.m. För havandeskapet och dess sjukdomar. För medelösa kostnadsfritt, för andra mot erläggande av 2 kronor.

Alma Axelssons FÖRLOSSNINGSHEM LINNEGATAN 19. Mottager inredda även för längre tid. Tryggt och egen. välskött. Tel. 778 24.

TANDLÄKARE TORSTEN TIMANDER SVEAVÄGEN 8, 4 tr. (hiss). Mottagningar efter överenskomelse. Tel. 31 92 95.

Tandteknikerleverer mottagas. Gedigen utbildning i modern kautschuk-, guld- och porlänsteknik. Kurserna ledas av leg. tandläkare. CENTRALLABORATORIET, Vålingatan 37, Stockholm.

Tandklinikern VASAGATAN 46. Hörnet av Kungsgatan. Tel. 10 11 38. Låga taxor. Fri rådgivning. Förest. Leg. tandl. Sven Schönström.

Alimonda-Institutet 40-årig homeopatisk praktik. Mottagning 11-2. Rådfrågning även per korrespondens. Begär prospekt och frågelista. Leg. läkare. Adress: Upplångsgatan 16, 4 tr. (hiss) Stockholm. Telefon 32 08 99.

SOLHEMS SPANGA. Högt beläget i barskog. Tyst läge. Gäster mottagas för längre eller kortare tid till humana priser. Tel. Spånga 8 40.

Vid dödsfall, rådfråga först ARVID HOLMS Begravningsbyrå. St Eriksg. 86 (invid St Eriksg.). om priser m. m. innan beställning. Tel. 31 88 40 - 30 89 52 ankn. bost.

HUDVÅRD o. DAMFRISERING. Specialitet: Elektrolysbehandling för borttagning av vårtor o. gen. hårsnitt. Effektiv behandling för olika slags hud. Massage. Praktik från D. A., Paris o. Niiza. Bost. Tel. 11 37 07. INSTITUT BELLE Kungsgatan 7, 6 tr. (hiss), uppg. A. Direktör: Gymnasitidaretor E. Öster.

Torine Torines Symptombesvärrelser av verk. Inledning... - Reg. - Högskola, Högsk. fr. 25 kr. Högsk. bidrag. Absolut billigt, med flest garantier. RAGVALDSTR. 3, v. Hornsg. 34. Tel. 43 22 82. Och Klara N. Rydg. 26, vid Posten. 21 53 18.

Vi skräddärsy Eder kappa med två provningar för 30 kr. FORMSANS, Upplångsgatan 25. Telefon 32 30 92.

Zanders Damfrisering. Rekommenderas. JOHN ZANDER, Frisörmästare. Guld. o. Dipl. Paris, Wien, Berlin, München. Humlegårdsgränd 22, 1 tr. Tel. 62 16 16. Man spricht deutsch, English spoken.

SVENSKA AFFÄRS-CENTRALEN. Brunns, 2. Sthlm. T. 38 97 38. Vid byte, köp o. försäljning av Fastigheter, Villor, Sportstugor, Byggnadstomer, Lantbruk etc. Vänd Eder med förtroende till vår affärsbyrå. Moderat arvode.

Bagarstugan. HORNSGATAN 37. Tel. Söd. 70 00 FOLKUNGAGATAN 65. " 73 37 GÖTGATAN 52. " 335 90

Antikvariatet. Äldre och nyare litteratur i olika ämnen. Hamngatan 17 - Stockholm. Tel.: 21 16 16.

Uno Oldenburg Jor. Jur. Kand. Drottninggatan 4, 21 30 44. Alla slags juridiska uppdrag: Rättegångar, skilsmässor, boskift, aktenskapsförord, bouppteckn., testamenten.

M. GEO. MOHAMMAR, dipl. Homeopat och Naturläkare. Klinik och ögondiagnotisk. Mottagning 8-11, 3-6. Götgatan 60, 2 tr. (hiss). Tel. 43 22 25. (mitt emot Götgataplatsen).

Svalt ej. Extra reviderat, gav dem APPLANTAGENS, ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrerat viktorskrivning. Bästis endast 4 originalar. Bästis kost 100 kr.

RES Till Rönninge Gärd, Frälsningsarméns Pensionat och Vilohem, Rönninge, tel. 19. Hofvild vilohem. Era rum. Godt humanskost. Fullt modernt. Moderat pris.

OBS! NÄRA STOCKHOLM! Föreståndare Hj. Johanson.

Armehanddukar 86 cm. Inga, helinne, färdiga med hängarna, utan omlastiga, passande till såväl köks- som toalett-handdukar, pris endast 6.50 pr duss. Osa 1-3 duss. fraktfritt.

Öskarsörens Lager, Kungsg. 70, Sthlm.

TARNA FOLKHÖGSKOLA. 1. Kvinnl. Huvudkurs 30/4-31/7. Ingen inträdesprovning. 2. Kv. Översk. avdelning 30/4-31/7. Goda förkunskaper krävas. 3. Husetörskola 23/4-15/10. Friplåsar & stip. Prosp. adr. TARNA.

HVITA KORSET'S FÖRLOSSNINGSAVDELNING rekommenderas. Patienter mottogs under längre eller kortare tid. Inackorderingspris 3 à 4 kr. pr dag. Förlösningstid 50 kr.

HVITA KORSET'S BARNHEM mottogar barn i alla åldrar. Tre olika avdelningar. Kindergarten för de större barnen. Daglig läkare tillsyn. Vårdavgift 35 kr. pr månad.

Sovjetryska tidningen - sovjetregeringens centralorgan säljes i TOBAKSHANDELN 6 VASAGATAN 6

Den 27 April 1935.

"Aktivering av kvinnorna"

Under ovanstående rubrik berättades för någon tid sedan på ledande plats i Social-Demokraten om kvinnornas insats i det politiska arbetet. Det är otvivelaktigt avsikten att vara välvillig mot de s. k. »kvinnorna», det slutar med att »endast genom och med dem kan arbetarpartiet segra».

Här talas om den kvinnliga rösträtten. Hur besviken man är över kvinnorna! De utgöra alljämt ett frågetecken! Deras bristande intresse! Hur mannen är aktiv och kvinnan passiv! Kvinnornas fåtaliga representation inom riksdag, fullmäktige och nämnder! Inte en enda kvinnlig representant i första kammaren! O. s. v.

Var ligger felet, frågas det! Alltjämt kvinnornas bristande intresse. — Vi ha en något annan uppfattning än den äldre artikel författaren. Vi äro fullt medvetna om, att det finns ett flertal kvinnor, som ej intressera sig för sitt medborgarskap. Men vi veta också vilka oerhörda svårigheter vi ha att bekämpa, när vi vilja utöva vårt medborgarskap. Det är alldeles sant att det är bedrövligt, att det inte finns en enda kvinnlig representant i första kammaren. Så mycket mer som vi där hade en så framstående representant. Och de socialdemokratiska kvinnorna och andra vänsterkvinnor arbetade med all makt för kvinnors återval. Men förgäves. Storpolitiken kom emellan. Det var inte kvinnornas fel. Socialdemokratiska män bidrog i stället till ett val i konservativ riktning. Men vi hoppas att nämnda beklagande i en av regeringsorganets ledare ändrar en lyckligare inställning vid instundande förstkammarval.

Kvinnorna måste ha majoritet i landstingen för att kunna tillstå ledamöter i första kammaren. Och på samma sätt inom olika slag av korporationer och nämnder för att kunna utöva inflytande vid utnämmande av befattningar alltifrån taburetterna på regeringsbänken och till mera blygsamma uppdrag. Där är kärnan. Artikel författaren påtalar och med rätta att lagstiftarna — d. v. s. männen — ha någots stifta förordmjukande särbestämmelser för att skydda kvinnornas inflytande. Här äsytta antagligen stadgandet för vissa styrelser att de skall utgöras av »minst en kvinna» eller på sin höjd »minst två kvinnor». Oss synes att detta är mer förordmjukande för männen än för kvinnorna. Det är ett spontant och medvetet uttryck

All litteratur i föredrag: TIDSKRIFTEN FREDEN (Europa-största föredrag), PÅX-GRAMMOPHONEN, PÅX-REKVISITÖRNA med intalningar av pastor Per Östberg, kapten C. Z. Brunnsköld, E. borgmästare Carl Lindhagen, majster Carl Sunblad och redaktör J. I. Sköten. På baklandet av skivorna vackra sång- eller musikstycken. Vackra fredsbrevmärken m. m. Rekvisitören från FREDSBRYN. Måttfremmedelgatan 71, 3 tr., STOCKHOLM.

för det allmänna tillståndet. Kvinnorna ha rösträtt, det är sant. Och likväl! De män, som genom den allmänna rösträtten tillerkändes medborgarskap kommo ej i slutet trupp alla på en gång för att tillämpa sina nya rättigheter och skyldigheter. Fast det märktes mindre, män som män. Lika litet kunde kvinnorna komma som en enhetlig samlad styrka på ett givet klockslag och genom massinflytande göra sin makt gällande. De måste — liksom männen — komma som enskilda individer var och en efter sin läggning. Skillnaden var den, att det observerades i avseende på kvinnorna. Vi voro alla kvinnor! Och vår närvaro eller frånvaro var lätt att se.

Där fanns också en annan väsensskiljaktighet i den till synes lika allmänna rösträtten. För de män som därmed begåvades, var det endast att efter råd och lägenhet träda in bland andra män. För kvinnorna var det däremot att ta del i det samhällsarbete, vars former männen skapat, där män stodo som ledare för de politiska partierna, för valorganisationerna ända uppträff och ned och där män innehade och bevakade alla chefsposter och övriga poster.

Då man talar om kvinnornas bristande intresse, bör man göra klart för sig vad det vill säga att övervinna ett sådant motstånd och genom bryta alla skranor. Det tar man intyck till i räkningen. Både män och kvinnor störta sig blinda på den allmänna rösträttens lika möjligheter utan att betänka vilken jättelikt kraftanstängning, organisation, själstyrka, moraliskt mod och ekonomiska tillgångar, som fordras för att kvinnorna ska kunna erövrå sin plats i det färdigbakade samhället och om-dana det samma. Denna brist på perspektiv utlöser hos kvinnorna en mindervärdighetskänsla och hos männen en säll besvikelse, som ytterligare försävar situationen. Artikeln ifråga säger att Arbetarpartiet hade varit årsskiftet 326,000 medlemmar, varav »endast» ca: 46,000 kvinnor. Som om inte det vore storartat i förhållande till Arbetarpartiets inställning mot kvinnorna i praktiken!

Allt detta gör, att vi ha mest inriktat oss på lång sikt. Samtidigt som vi givetvis måste söka intressera oss för dagspolitikens aktuella spösmål, få vi med all kraft arbeta på den väg, som är längre men säkrast bär till målet — att utdanna oss till andigen fria och självständiga medborgare och skapandet av en sådan anda, som bereder rum för en kommande tids kvinnliga generation. Artikeln ifråga säger att »männen i hemmets ha ett stort ansvar, de ska förstärka sin uppgift att »upplysa hemmets kvinnliga element». Vilken hopplöst maskulin uppfattning i all sin välvilja! Vi uppskatta till fullo varje spår av välvilja, men det vi behöva är förstärkelse och rättvisia.

Hindra oss inte. Vi ska komma så snart vi kan.

Italien och Jugoslavien.

(Forts. fr. sid. 1.)

Men Italien bevarade fullständigt lugn och dess press betydade landets medkänsla utan uttryck som voro ej endast korrekta utan även varma. Efter de första förräddade dagarna återvann även Belgrad sin behärskning. Tidningarna dämpades. De på ungefär samma tidpunkt akuta misshälligheterna mellan Italien och Albanien förbigåes med tystnad. Det hade varit Jugoslavien mycket lätt att utnyttja Tiranas spasmodiska öron — högeligen misstänkta ansträngningar på att tillvalja sig hegemoni över Österrike.

Det var i höstas. Medan detta skrevs sjunga lärkorna in våren 1935. Och Europas grupperingar ha under mellantiden fördrånats ganska väsentligt. Mussolinis sista förhoppning på Hitler svann utan tvivel under tummanassamletet i biblioteket på det venetianska lustlott var så kallade förpalpat båva namnen Tröthet, Verdervilja, Mistro, Avsky och Desillusion. Och icke har hans känslor för Tyskland blivit varmare av vad som sedan handlat och sagt i Hitlers rike. I stället har Il Duce, som bekant, närmat sig Frankrike, och bundit mycket av sin uppmärksamhet i Östafrika. Medan han realiter, om ännu ej öppet och direkt, slutat stödja Ungerns revisionsplaner.

Resultatet föreligger sedan någon tid: den nye italienske ministern i Belgrad har på Mussolinis uttryckliga order fördrånat sedanlig etikett genom att överlämna sina kreditivbrev med ett tal, vari han hävdar Italiens avsikt att ej bara respektera Jugoslaviens integritet men även gripa varje tillfälle till hjärtligt och effektivt samarbete såväl på politiskt som ekonomiskt fält. Jugoslaviens förste regent, prins Paul, har med ett mindre värme bekräftat Jugoslaviens iver att deltaga i sådana samarbete. Och den ännu nyligen så ilska Vreme skriver i sin jublande ledare: »Adria skiljer ej mer, utan enar».

»Detta är det bästa som skett efter krigets utropar Garvin i Observer. Det är i alla händelser något ofantligt viktigt. Är man mycket skeptiskt anlagd, kan man visserligen frestas påpeka att försocket 1924 inte ledde till något och att det följaktligen än så länge är för tidigt att börja skrika Halleluja. Men — under de år som därefter gått har man i bägge länder klarare förstått att vad som skiljer är mindre reella stridsfrågor än en obestämd hög historiska minnen plus sedvanor och fördomar. Och dessutom — Europas läge år nu 1935 så anordnades 1924 och räddan för Tyskland både i Rom och i Belgrad så ofantligt mycket starkare än då. Gemensamt ängest svetsar, som bekant, ingalunda sämre samman än ömsesidig sympati.

I varje fall blir det i Donau-området vi nu troigen ganska snart få erfarå om denna nu nämnda »détente» verkligen blir en effektiv verkenskap. Jugoslavien är som alla veta mycket starkt bunden till de övriga medlemmarna i såväl Lilla Ententen som Balkanpakten. Nästa steg på vägen till full avspänning i Central- och Osteuropa måste därför bli realiserandet av den »Donau-pakt» som föreslagdes redan i Mussolinis och Lavals Rom-överenskomsten och som avser grupperna omkring Österrike, ej bara dess grannländer men även Frankrike, Polen och Rumänien. Pier Gudro.

Ryskt ännu en gång.

Marika Stenstedts omdebatterade reseskildringar från Sovjet, som först publicerades i Veckojournalen, ha nu utkommit i bokform. (*Ryskt*). En resa utan sällskap. Bonniers, 8: 50.) Omdöme om hennes skildringars sanningsvärde står emot omdöme. Anders Österling och John Landquist, av vilka veterligen ingendera besökt Sovjet, gå reservationslöst i borgen för författarinnan. Boken överträffar »genom klarsyn och kritisk reflexion» vad någon svensk rysslandsfarare under femtio år presterat. (Aftonbladet). Erik Blomberg, som själv gjort ett par resor till landet ifråga, har i Social-Demokraten framställt allvarliga erinringar mot Veckojournalens artiklar. Man går därför med ett visst intresse till granskningen av boken.

Det kan då icke hjälpas, att precis samma intryck som förmedlades genom författarinns första offentliga anförande om sina reseminnen, företrädd av Musikaliska akademien, framtråda om möjligt ännu starkare genom bokens samlade, tolv kapitel. Man får bilder och redogörelser, som starkt skildra Sovjetförhållandenas stora vanskligheter, individernas svårigheter, de kanske i våra ögon ofta förljliga missgängen. Men själva den springande punkten, uppbyggingsarbetspatos, det enande målet ställt emot den botfärdiga föräldrade värld det gått att skapa om — detta förblir till stor del osynligt.

Innan man anträder en resa till Sovjet vet man ju, att man ovillkorligen kommer att konfronteras med en styrelseform — diktaturen — vilande på spioneri och terror, som kanske i synnerhet på oss nordborn måste verka genom osympatisk. Den stora frågan blir: finns där ingenting annat att se och förnimma, här där ända icke ett skönt någonting, som den borgerliga demokratin hitills icke måttat åstadkommit? Och vilka möjligheter finns att denna diktatur kan övergå i en verklig demokrati, så som målet alltid angettts vara?

Man har i stort sett ingen anledning att tvivla på författarinns direkta uppgifter. Vad hon skrivit ner har hon känt och uppfattat. Men ändå reagerar man mot hennes framställning. Kan det vara så att hon saknar något — låt oss kalla det ett sjätte sinne — som förnimmer vad det är som sker i det som synes ske. Likaväl som hon avsåger sig omdömet om operans sång och musik finns det saker, som tydligen icke nämnt till hennes medvetande. Ett exempel: på sidan 122 står om en ung flicka: »Hög ålde alla de lättmader för sitt privatliv som SSSR medger giftermännen; Arbete, självförsörjning, giftorinakt, skilsmässa, abort.» Det är slående, att det som på andra rader gjorts det starkaste intrycket, nämligen hur man för kvinnorna möjliggjort moderskapet samtidigt med yrkesarbetet, icke gått upp i författarinns medvetande. Ett problem som vårt lands demokratiska land långt ifråga löst. — — — På liknande sätt verka omdömen om teatigen, semesterhemmen, för att endast nämna ett par exempel.

På ett helt annat sätt aktualiserar blir problemet om proletariatets diktatur i en annan nyutkommen Sovjetskildring, *Vinter i Moskva* av Malcolm Mageridge. (Serien Dagens Ansikte. Bonniers, 4:75.) Författaren har varit korrespondent till Manchester Guardian. Han har såsom sådan tydligen blott alfört väl fört lära känna och avskyt den ström av okritiska turister och journalister, som tyckliggöra landet med sin närvaro. Hans vämljese över alla missuppfattningar som tagas för gott, all odukoterad bundand, alla färdigköpta omdömen är ju lätt att förstå. Tvärsigenom denna beska framställning av mycken bluff och oförmåga träder den stora frågan fram: kan diktaturen — vara livstvist för människorna. Skall den kunna besegras och omvandlas? Författaren besvarar inte frågan men boken utnynnär i en ton av hoppfullhet.

Gör en konstruktiv plan för freden!

Vilka är Edra närmaste önskemål för arbetet inom Fred och Frihet? Fråga vi fröken Matilda Widgren — den svenska sektionens energiska och outtröttliga ordförande alltsedan bygnelsen och ändra fram till 1934 — med anledning av förbundets 20-årsjubileum i dagarna.

Matilda Widgren:

— Först och främst stipendier för att få ut ungdomen till kurser och studier både inom Sverige och till utlandet, svarar fröken Widgren. Våra utbildningskurser här hemma och sommarskolorna i en rad olika länder har varit mycket betydande. Och dessutom kan jag påminna om att vi just stipendierat t. ex. till Kvinnliga Medborgarskolan till Fogelst. Men det är ju så ganska svårt att få ihop pengar till sådant.

Fröken Widgren ger på ett gripande sätt bakgrunden till den första resan till Haag, då delegaterna kommo riktade i själva krigsstormfären med härligt likande avsked vid stationerna, transporter av sårade från fronten, rigorösa gränsbestämmelser och skildrar sedan några av de besök vi vid olika gränser som hon oorganiskt vägnär har gjort under åren efter kriget. Det är för att kunna fortsätta detta individuella försörjnings- och upplysningsarbete som det vore så värdefullt att kunna sända ut ungdomen i större utsträckning.

— Det har funnits ett ganska framgångsrikt försörjningsarbete under de senaste åren vid gränserna både mellan Polen, Frankrike, Danmark och Tyskland, säger fröken Widgren, men det är nog allviktigt nu genom tyskarnas isoleringspolitik. Det sist året har heller säkert ytterligare spetsat till situationen. Annars fanns t. ex. vid Sönderjydsk gränsen ännu 1933 en stark avdelning av Fred och Frihet, som arbetade målmedvetet och det har berättats att biskopen i Haderslev gjorde alltt vad han kunde för att få präster med förståelse för både tyska och danskt till gränssörjarna. Helt såkänt finns ännu många som göra mycket för samförståndet, men det sker mera i det tysta. Vi få dock icke glömma be-

tydelsen av ett sådant vägrögningsarbete.

Naima Sahlbom:

— När man tänker på vad vi lovade i Haag och hur litet vi hållit av det, tycker jag verkligen vi behöver en uppmaning till självrannsakan, säger dr Naima Sahlbom, den svenska sektionens ordförande sedan 1934 och alltsedan förbundets stiftande medlem av detsamma. Då uppstod den spontant känsla av enighet bland kvinnorna. När t. ex. Fredrika Bremerförbundet satte i gång en namnsamling för en protest mot kriget samlades på tre dagar 25,000 underskrifter. Anledningen till att vi sedan inte måkt genomföra så mycket är väl samma svårighet som de flesta föreningar ha att kampa med: att det inte kommer tillräckligt med unga krafter. Ungdomen har inte den spörren att ha upplevt kriget — och samtidigt, antar jag, står den nu som förri i en viss opposition emot de äldre. Det räcker inte att vi predikar för den. Ungdomen måste känna och tänka själv. Om krigsutrottet väckte medlidande med de lidande och en stark avsky för kriget så har återigen den unga generationen ställts inför de ekonomiska följderna och de djupare orsakerna till konflikter mellan folken.

— Då — när vi började — visste vi inte mycket om kriget. Nu är vårt svar ännu mycket större, nu vet vi ju vad ett krig väl säga. Och ändå är det svårt att få en allmän samling bland kvinnorna till stånd.

För några veckor sedan höll Fred och Frihets exekutivkommitté möte i London och dr Sahlbom har några intressanta meddelanden att ge om de närmaste arbetsuppgifterna. — Det kanske mest glädjande vid exekutivsammanträdet var nog amerikanskornas initiativ till en ny, stor, koncentrerad kvinnoaktion, säger doktor Sahlbom. *Folkens uppdrag till regeringarna måste vara kravet på krigsförhållanden stoppande.*

— När detta förslag diskuteras tycks det samliga att det så möjligt ut. Men det blev i alla fall den nya energiska ord-

föranden för engelska sektionen som kom att ge nyckelordet, när hon sade: Vi är trötta på alla dessa diplomatresor, plöcker-verket, pratet om en partiell nedrustning eller begränsning. *Vänd nu om. Börja från andra hållet. Gör en konstruktiv plan.* Varför skulle det vara omöjligt? — Amerikanskornas initiativ väg liksom en ny stöt åt arbetet. På den vägen kan man möjligen äna kvinnorna på bred front till en samling för ett gemensamt mål.

Bland önskemålen för framtiden ställer dr Sahlbom först och främst en fortsatt kamp mot *gaskyddsbomben*, därmed fullföljande en inom förbundet målmedvetet hävdad linje, som tagit sig många betydelsefulla och bestående uttryck, t. ex. tillståndet av gaskommissionen (Washington 1924), sammankallandet av konferensen i Frankfurt 1929, spridande av upplysning om luftkrigets karaktär genom flygblad etc.

Hur väl denna målmedvetna inställning behövs vis. bl. a. av ett beslut, som helt nyligen fattades av franska kammaren, nämligen att *civilbefolkningens deltagande i gaskyddsanvändningarna måste vara obligatoriskt*. Förslaget vann en majoritet på flera hundra emot något tiotal röster — kommunisternas. Socialdemokraterna nedlade sina röster.

Exekutivkommittén sände rög en protest emot detta ödesdigra beslut, hänsäande till Frankrikes roll i kampen för människornas fri- och rättigheter. En resolution mot rustningsindustrins astrog också. Det är som bekant en av de amerikanska medlemmarna av Fred och Frihet som bidragit till att genomföra detta ständet av den uppmärksamade amerikanska senatskommissionen för undersökning av rustningsindustrina.

Mötet protesterade också genom en deputation hos tyska besikningen mot att tyskar bortrövart d. t. tyska medborgaren Jacob från schweiziskt område och man begärde ingående upplysningar ifrågan. De schweiziska och tjekkoslovakiska delegaterna uttryckte sitt stora beklagande av att denna och liknande händerfeninge äga rum i deras respektive länder. Den franska delegaten påpekade att det försörjningsarbete som förbundet försökt utföra mellan Tyskland och Frankrike genom dylika åtgärder från tysk sida blev ytterligt försvårat. Legationsrådet svarade emellertid att han icke kunde nämna till saken.

Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet tror sig icke åstadkomma snabba och märkliga resultat, säger dr Sahlbom till sist, men det känner sitt ansvar som bärare av fredensid och hoppet om en nydaning av världssamhället.

C. H.

Sven Stål:

Högsta vinsten och Cenodoxus. Tvänne morality Plays.

Dramatan är en högst oberäknelig insituation. Ifrån att i lugn och ro ha laborerat med en fast person, något stundtals liknande en ensemble, har den numera oftest extra anställda artister inkastade i repertoiren utan föregående varningar. Fortsätter det som det börjat vem snart inte vem som är vem inom de vita murarna, det verkar förprovdikningar u. p. a. Förutom gästen, herr Blickingberg, medverkade denna gång trenne icke fast engagerade personer vid framförandet av Somerset Maughams »Sheppey» och Hotorgsällitällda figure-rader minst sju eller åtta icke pensionsberättigade individer.

Bevisar inte detta att teatern absolut behöver en utökad stab? Vore det inte förtulligare och billigare att engagera ytterligare fyra-damse och fyra herrar öfversåsong? Ur samspehlsämsende vore det framför allt att rekommendera.

Vad som för övrigt föränlett teatern att framföra Somerset-Maughams »Sheppey», här kallad Högsta vinsten, blir man inte klokare på sedan man sett pjäsen. Stockholm är inte London och britternas melln galghumor och puritansk tankegång pendlande gemyt är inte värt. När engelsmännen bli chockerade skratra vi och värtom. Alltifrån libretlisterna till de årtiga Julpantomimerna fram till J. M. Barrie och Sutton Vane m. fl. dramaturger av engelskt ursprung roa de sig med att servera sina allvarliga tankar insockrade i spexhumor och ordrytteri, en förfärlig blandning för den publik som så småningom lärt sig att lyssna och fatta vad det rör sig om.

Högsta vinsten utgör intet undantag ifrån den brittiska teaterregeln. Somerset-Maugham är en god novellist — en habil

pljaskonstruktör, men ingalunda någon scenens mystiker. Hans pjäs i tre akter om barberaren Sheppey som vann 8,500 pund på Irish Sweepstakes men förlorade tron på riktheten av sitt eget liv i samma veva, och som tyngd av medmänniska sorror och bekymmer och sin nya rikedom började att vandra i Jesu fotspår, saknar senisk aktualitet och visionellt värde.

All Sjöberg, Dramatens yngre regissör, har god vilja men dålig omdömsförmåga, om man får antaga att han väljer själv de skådespelare han önskar till rollerna. Sheppey är en vimsig, slug och hjärtans enkel liten barberare som fått skrifterns ord etrakelmässigt intusade i sitt inre öra. Han är inte Gud Fader och inte heller Jesus, men är inte lårlångarnas lärjunge med den praktiska teologien som rättstörre. Georg Blickingberg har en pondus och en auktoritet som kläder Vår Herre men totalt stryper Sheppeys enkla repliker. I Blickingbergs mun blir de obetydligaste meningar som bibelspråk och den intimitet, den vardagskultur som måste skina över pjäsen, för att den skall gripas och en bizarr predikan, saknas alldeles.

Somerset-Maugham verkar Strindbergs epigon i Dramatens tolkning och detta är långt ifrån vad författaren tänkt sig. Blickingberg, som jag sett i en rad ypperligt gestaltade roller vid Stadsteatern i Göteborg, är fullkomligt felplacerad i denna inkarnation. Hans sätt att spela dödar styckets anda och när huvudfiguren saknar den naiva trosaura som Sheppey bör ha, accepterar inte publikens styckets ord uttan kritik — fögoblicklig kritik, och då händer det helt naturligt, som det gjorde den kväll jag bevistade före-

ställningen, att flera åhörare lämnade salongen under spelets gång. Det fanns många sårbara moment, inte på grund av spelet, utan tack vare spelets äikhet — men de odramatiska fogarna i styckets novellistiska form och saknaden av den religiösa charme som måste stråla ut ifrån Sheppeys hela varelse, gjorde orden för hårda och skärande.

Sheppey har två speciellt tacksamma scener, i första akten spelar han ut hela sin sälljareförmåga, sin människokänedom och förmåg en oedjelig kund att köpa ett dyrbart hårmsalv och i tredje akten uppträp sig samma scen — husläkaren kommer för att lämnp för, må Sheppey att följa med till ett privat därhus och med skickighet turnar Sheppey samtalat så att han behåller situationen, spelar sin vardagsroll som barberare och lyckas med några hastiga ord få läkarens or för att han möjligen skall tappa sitt vackra hår driven till sin spets. Det blir läkarens som får sin härväxt undersökt och ett botemedel rekommenderat, Sheppey säljer honom en flaska hårvatten. Tragiiken glider över i galghumor. Dessa scener kunde t. ex. Wingerstrand på grund av sin naturliga charme, älskvardhet och lätthet i repliken utformat med virtuositet, men icke så Blickingberg. Han blev moralist och människokännare på en plattform.

Märta Ekström gav ett glänsande prov på sin talang, hon spelade glädjeflickan så att man fick både medlidande med henne och absolut förståelse för hennes kall och yrke. Det föll en in-te-att-kritisera hennes levnadsbana, och bättre beröjsom illuderade perfekt som skolläraren med politisk ambition — det blir sorgligt tomt efter den skådespelaren vid Dramaten. Det är värt att göra en uppoffring för att få behålla honom.

Utän att behöva rikna upp artisterna som medverkade kan det utan överord sägas att de alla spelade helt i styckets gynna sådå långt deras insatser tillåt

göra sig gällande. Regien var inte stämd i den rätta duren, bländningen av vardag och den fläkt av det övernaturliga som skall obetingat vila över sista aktens scener, uteblev och därmed uteblev också effekten av pjäsen. Sceneriet i sista akten var närmast löjligt.

Konserterhuset har åter blivit teater för en kort tid. Eller kommer Envarsuccesen att upprepas? Ha vi inte vuxit ifrån dessa moderniserade, tillgjord sedelärande moraliteter? Jesuitpater Jacob Bidermanns andliga drama har bearbetats i trender omgångar och anses nu värdigt att utse stora kostnader uppöras, den syndiga svenska allmänheten till gagn och varnagel.

Jag måste säga att mig grep spelet endast delvis — Sjukdomen, tokd av Oskar Ljung och Döden återigen av Ragnar Arvedson — men hela den övriga rolländan rörde mig mindre. Jo fröresten, Torsten Wings alla första scener som Snyttgästen visade aktören ifrån en helt ny sida, men sedan blev han sig lik och vad nytt presterade t. ex. Anders de Wahl? Hans meningslösa plastisk indelar mekaniskt hans tal och knycker av hans repliker. Hans plastiska attityder och behandlingen av kostymen hörs också till de patenterade momenten — och hans recitation klingar, brusar, viskar och darrar ungefär likadant i Cenodoxus som i Envar och i Napoleon.

Att däremot skådespelarens förefaller att vara personligt djupt gripna, det är en annan sak, men i så fall saknar han teatlik som kan förmedla denna gripethet till ett större auditorium. Att prisä honn över hövan för denna drakt- och maskeringsbravad är att undervärdera hans stora konstnärskap. De Wahl skall slås mot svårigheter och det verkliga dramat, inte känna sig tillfredsställd över en lättköpt konfektionseger.

Scenbilden var vacker, visva grupperingar gjorda med flykt och barockfantasi. Översättningen låt mycket naturligt.

L C Smith reseskrivmaskin

En liten, förstklassig skrivmaskin — försedd med samma anordningar, som en stor maskin — till ett mycket förmånligt pris. Sänd in nedanstående kupong, så erhåller Ni prisuppgift och närmare upplysningar.

MASKINAFFÄREN CARL LAMM
Kungsgatan 29 — Stockholm

Var god sända — kostnadsfritt och utan förbindelse — prisuppgift och närmare upplysningar om L C Smith reseskrivmaskin.

Namn: _____
Adress: _____
Postadress: _____

Fred och frihet.

(Forts. fr. sid. 1.)

i ett nytt krig. Det samlades kvinnor av så olika och disparata åsikter under Fred och Frihets baner att det blev nästan övermänskligt för ledningen att föra en europeiskt eller mondialt tänkt kvinnopolitik med dessa sektioner vilka liksom nationerna i folkförbundet förbehöll sig sin nationella suveränitet. Att de sedan arbetade ärligt och duktigt på att lära ut de första grunderna av pacifismen och även togo ståndpunkt på fredstankens sida i nationella diskussioner, skall därmed inte förnekas. Vid en överblick i stort av det arbete på det internationella planet som exekutivkommissionen utfört eller inspirerat till: oppositionen mot krigskadeståndet och mot det kemiska kriget, arbetet för avrustning och för att skapa avspänning i gränstrakterna, så skall man erkänna att ledningens politik satts in modigt, tidigt och riktigt. Det som fattats den här varit trupper, även den lilla kärntruppen hotades av fanlykt, så snart det blev frågan om en politik som gick tvärs över nationella intressen och som sektionerna visste skulle blivit ödeläggande för dem. Från början var regeln vid de internationella kongresserna den, att om något lands politik skulle kritiseras så skulle det ske av det landets ombud och icke av andra, att bryta mot den regeln, var grov taktlöshet. Men en sådan standard var inte lätt att hålla, allra helst som fri kritik blev allt farligare vad tiden led.

Tänker man efter de 20 åren tillbaka på Fred och Frihets historia får ordet Frihet, som en gång så frejdigt proklamerades som lösenord, en ny innebörd. Det är inte bara de yttre hindren för fred och frihet som varit oss övermäktiga utan även de inre. Det var för tidigt att räkna med fria kvinnor eller med dem som lätt kunde frigöras till samling för ett mål varom alla voro ense och där alla hade lika intressen. När man kommer till tvånget att definiera en enhetlig politik, som skulle kunna kastas in i och göra effekt i efterkrigspolitikens vacklan och röddlöshet, då visar det sig hur fast kvinnorna öro infogade i sin nation och sin klan och, framför allt, hur djupt främmande den tanken är för dem — även om de vunnit en slags individuell självständighet — att de som enhet skulle ingripa avgränsande.

Kvinnorörelsen vilade på de demokratiska principer som just nu inte ha högkonjunktur och som inte räckte för att begrunda och inspirera den djupa revolution som kvinnornas uppstigande till verklig, icke formell, delaktighet skulle betyda. Först nu med hjälp av den nya psykologien och en nyttyning av historien håller den femininismens teori på att bildas, som en gång kommer att tjäna som bräcka i gamla fördomar och frigörelse av nya krafter. Men vi skulle ha behövt den frihet nu som vi se som en möjlighet. Just nu behövs vi frihet från suggestioner och fördomar och frihet från fruktan för misslyckanden och förakt. Frihet att inrikta kärleken till män, barn

TIDEVARVET

Triedwaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm.
REDAKTION:
Telefon 20 48 42. Mottagningstid
10—12.EXPEDITION:
Telefon 20 48 42.
Kontortid kl. 10—12 f. m., 1—4
e. m. Postgiro 1544.PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6.—, halvår kr. 3: 25
kvartal kr. 1: 75. Lösnummer 15 öreANNONSPRIS:
I text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1935

Zetterlund & Theländers Boktryckeri-A. B.

Kristus —
Paulus och
lekmannen.

»Kvinnan tige i församlingen» har Paulus sagt. I vår tid håller ju det påbudet inte streck längre, åtminstone skenbart är man rätt tolerant mot kvinnligt vett. Men det är något annat i vår tid som på grund av reella orsaker alltmot tenderar att bli kodex, nämligen: **lekmannen tige i församlingen.**

Jag är både kvinna och lekmän och skall fatta mig kort både av respekt för påbuden och för att det ligger i mitt kenne. Respekterar man inte påbud kommer man i fängelse, det fick t. o. m. Paulus erfara, men detta fall trots präglade han det slagord som seglivat följt genom snart ett par årtusenden.

I debatt mot doktor Fogelquist varav bland annat publicerats ett litet avsnitt i tidskriften Nu har sagts från akademiskt och fackmannamässigt håll att med Paulus skulle Kristus försvinna.

Ar det då Paulus som författat bergspredikan och för att det Paulus som blivit den sublima gestalt som uppstått i begreppet Kristus? Kristus! "En symbol, utkristalliserad ur indiskt (indierna är ju arier) och orientaliskt gudsbegrepp, en gestalt representerande det högsta gudomliga en mänskliga gärna kan komma till."

Jag förstår nu varför våra vackra kyrkor står tomma. Teologerna har kört bort folket med Paulus.

Ty enligt Kristus borde ej någon mänskliga bli ett skällvande kråk inför sig själv eller andra, men väl enligt Paulus. Och det var Kristus enligt religionshävdarna som tog restpumpen och drog om örönen på månglarna. Var i religions-skrifterna kan Paulus få rätt till benämning »fast klippa»? Liksom Petrus, den mänskliga, villrådige, impulsiva Petrus. En envis, kategorisk, besatt mänskliga förefaller Paulus mig, som envis ville packa på den lilla kristna församlingen sina små moralbegrepp lika envis som han följde omvändelsen varit envis i att förfölja den lilla hopen kristna.

Paulus moralkodex är katolska kyrkans mest bergfasta och mörka dogmer.

Detta är en kvinnas och en lekman uppfattning om Paulus i samband med Kristusgestalten som symbol för gud och mänskliga.

Moa Martinson.

och fosterländer på att rädda dem från den situation vi drivit in i. Om man vill ha ett exempel på det nuvarande systemets orimlighet behöver man bara tänka på pojkarna av årgång 1914 som inte bara lurats på en normal barndom utan nu som i Frankrike och Italien måste tjäna dubbel värplik för att göra tjänst också för dem som aldrig kunde till eller dukade under som spädbarn. Det är inte rimligt eller rättvist, och det känns som en skam att vi inte kunnat hindra den situation som har sådana konsekvenser.

Men allt detta betyder inte att Fred och Frihet levat och arbetat förgäves i sina 20 år. Den betydelse förbundet haft är inte så lätt att överblicka, men vad som arbetat där, lär sig av sitt arbete, det är påtagligt. Vi ha lärt, och det vore väl om vi kunde förmedla denna kunskap och frimodigt till de nya medarbetare som lyckligtvis komma in, att en allmän dummig, hyggelig motvilja mot krig och önskan om fred inte alls är nog. Vår freidsinnsats måste köpas med en djup omdaning av oss själva, född ur en ny insikt. Och även om man stundom måste lägga arbetet på kort sikt för att — som kanske nu vore lämpligt — resa en kvinnonopinion mot en överhängande fara, så får man aldrig glömma att kriget inte kan utrotas utan en radikal omdaning av samhället och ett så radikalt hållande av kvinnliga synpunkter att varken kvinnor eller män just nu kunna tänka sig det.

Elin Wägner.

MÖTESPLATSEN.

E skilstanakretsen av S. K. V. hade årsmöte den 27 mars. Styrelsen består av fröken Elina Fernström ordf., fröken Anna Lindberg, v. ordf., fröken Märtha Werleman, sek., fröken Ester Bäckman, kassör, fröken Alfhild Nordberg, fru Ingrid Dale och fru Lydia Bruce. Suppleanter äro fru Hilda Larsson, fru Tyra Andersson och fröken Gertrud Sjöberg.

I föreningen har under året hållits föredrag och bokföreläsningar av aktuella ämnen, samtliga utom ett av föreningsmedlemmarna själva.

Vid höstens stadsfullmäktigeval hade föreningen glädjen att få en sin medlemmar, skolföreståndarinnan Margareta Hedensköld, invald i stadsfullmäktige. Då föreningen arbetar för att få dugliga kvinnor med i samhällsarbetet gjorde man, vad man kunde för hennes inval.

Vid årsmötet beslöt bl. a. att föreningen även i fortsättningen skall ha en representant i Samarbetetskommittén för fredsfördrag.

Årsmötet avslutades med ett föredrag av sek. om de politiska händelserna i Österrike under 1934.

Märtha Werleman.

Sekr.

Fogelstadförbundets stockholmskrets

samlas till samkväm lördagen den 11 maj 1935 kl. 7.30 e. m. på Kivlinga Kontoristföreningens lokal, Brunkebergstorg 15, 2 tr., Stockholm. Alla Fogelstadförbundare hjärtligt välkomna!

Föreningen Mellanfölkligt samarbete för fred anordnar i samband med sitt årsmöte fredagen den 26 april kl. 9 e. m. (precis) offentligt möte i Läkarsällskapets stora sal, Klara Östra Kyrkogata 10, varvid följande: 1) Tvänne sångnummer av Einar Cajanus, v. ackomp. av pianisten Märtha Ohlson; 2) Nedrustnings- och säkerhetsfrågans nuvarande läge, föredrag av f. d. generalsekretären i Internat. unionen, nobelpristagaren, doktor ph. Christian L. Lange; 3) Sång av Einar Cajanus, v. ackomp. av pianisten Märtha Ohlson.

Till Fogelstadförbundare i Stockholm!

Åbo finska Arbetarinstiutts kamratkrets, som f. ö. har deltagare från hela Finland, skickar i dagarna en deltagargrupp på några hundra ungdomar till Sverige, vilka i Stockholm bl. a. kommer att mottagas av representanter för Folkhögskolornas Elevförbunds Stockholmskrets. Måndag kvällen den 29 april kl. 7 bjuder Stockholms stad på tesupé i Gyllene salen för ett antal särskilt inbjudna. Kl. 9 vidtar ett samkväm till vilket alla medlemmar i ovannämnda elevorganisation öro välkomna, mot uppvisande av legitimationkort.

Fogelstadförbundare kunna avhämta sina kort på Tidevarvets exp. måndag mellan 1—5 e. m.

Följ de två
bundsforvanterna
i kvinnornas strid för ett
rättfärdigare samhälle.

Morgonbris

varje månad.

Helår kr. 4.—
Lösnr 35 öre.

Tidevarvet

varje vecka.

Helår kr. 6.—
Lösnr 15 öre.

Prenumerera

Morgonbris exp. Västmannag. 2^l.
Tidevarvets exp. Triedwaldsgr. 2^l,
Stockholm.

5 lösgörbara leverera

KORSNÄS · INSJÖN
LENNÄ · MORA · VAD

Bygg efter marknadens enda fullt utexperimenterade system för monteringsfärdiga trähus. Önskar Ni en sportstuga, eget hem, en- eller flerfamiljshus, uppvisning färdiga bostadshus, önskad stil och storlek och vi skänka Eder förlag. Kort byggtid. Hög kvalitet. Låg byggnadskostnad. Byggnadsplan ordnas.

2/3 SVENSKA TRÄHUS

Kontor: Birger Jarlsgränd 27, Stockholm. Tel. 23 19 45.

Kungl. Hofblomsterhandel **Säg det med blommor!**
H. FLATOW Västerlånggatan 14. **STOCKHOLM!**
Blomsterföremåll till fö- och utlandet.
Telef. adr.: Flatow. Telefoner: 11 0506, 20 21 17. Postgirokonton 549

Vid **Utteråsens Spädbarnshem**, UTRÄN (1/2 tim. resa fr. Sthlm), tel. Tumba 180, smottagas elever varje måån. Prakt. o. teor. undervisning (berättigar till inträde i Sv. Barnsköterskåföreningen). Prospekt skänkes på begäran.

NORRKÖPINGS STUVLAGER
KLÄDESHANDEL, Barnhusgatan 4, Stockholm.
Ingen butik. Alla inköp o. försäljningar pr extra kontant. Detta orsaken till våra bill. priser.

SÖDERMANLANDS
ENSKILDA DEPOSITIONS- KAPITAL- &
BANK A.-B. SPARKASSERÄKNING
mot högsta gällande ränta.
Grundat 1865.

Folkhögskolan, Västerberg, Storvik

Sommarkurser för kvinnlig ungdom börja 29 april. Särskild avdelning för blivande sjuksköterskor m. fl., som önska utvidgad teoretisk undervisning. Slöjdundervisningen anknyter till Gästriklands gamla förenliga kvinnliga slöjd. Skolkök. Valfritt: engelska. Prospekt genom rektor K. Hedlund, Storvik.

Vid Örebro läns Folkhögskola i Kävesta

börja sommarens kurser för kvinnliga elever onsdagen d. 1 maj kl. 1 e. m. Kurserna äro:
KVINNLIG FOLKHÖGSKOLA 3 1/2 mån. med undervisning i vanliga skolfämnen och slöjd; vid tillräcklig anslutning även en högre avdelning lämplig som förberedande kurs vid sjuksköterskautbildning m. m.
LANTHUSHÄLLSSKOLA 5 1/2 mån. med undervisning i matlagning och andra för ett lanthem behövliga praktiska och teoretiska ämnen.
Stipendier och friplatser i båda skolorna. Begär prospekt, som på begäran skänkes kostnadsfritt av rektor M. Mårtensson, adress SKÖLLERSTA, riks. Sköllersta 3.

Tomter till egna hem, villor
sportstugor, trädgårdar m. m.

Välj

ut en tomt på någon av våra egendommar: Långsjö och Herrängen inom Stockholm, Segeltorps, Söderhagen och Norrby vid Drevviken, Myrången vid Stuvsta, Skäcklinge, Broängen och Vretarna i Tumba, Riebecky och Mörby i Vallentuna, Bromsten, Lianäs och Hummelhora på Ljusterö, Betsö vid Lindasund med flera.

Låga priser, liten handpenning, 20 à 25 års avbetalning.

OBS! ALLA EGENDOMARNA GRAVATIONSFRIA.

A.-B BILLIGA TOMTER

Sveriges största tomtföretag.
Gamla Brogatan 29, 2 tr., Stockholm. Tel. 10 60 45, 10 25 68, 10 70 55.

SOMMARKURSER I konst- och enklare vävnad

15 juli — sept.
Hemslöjdsaffären Lydia Janssonss Vävskola,
Folkungsgatan 93 · STOCKHOLM · Tel. 43 50 04
VÄXTFÄRGNING — SPINNING — KVALLSKURSER — Prospekt.Fredrika-Bremer-Förbundets Skola
för kvinnlig yrkesutbildning

med anslag av stat och kommun.
Högre Kursen, ettårig, utbildar arbetsledare och lärarinnor i klädsömnad.
Lågre Kursen, tvåårig verkstadskola i klädsömnad.
Fortbildningskurs för handarbetslärarinnor 17/6—27/7.
Prospekt skänkes. Tel. 21 23 99. Norrlandsgränd 20, Stockholm.